

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניף זצוק"ל הי"ד בן מרן הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זצוק"ל, נעקד על קידוש השם ביום כ"ז אייר תש"ד

הרה"ק רבי אליעזר וולף זצוק"ל היה מתפלל כשלהבת אש קודש והרבה ישועות פעל על ידי תפלותיו. פעם נתפס יהודי אחד על עבירה מסויימת וגזרו עליו מאסר לתקופה ממושכת. בהיותו איש נכבד, ניסה להשפיע על ידי הקשרים שהיו לו ועל ידי ממונן רב, כדי לקבל חנינה, או שלפחות ימתיקו לו את גזר הדין, אך ללא הואיל, כל העמל אשר השקיע הלך לטמיון.

בערב ראש השנה שיגר שליח מיוחד לרבי הקדוש רבי אליעזר זאב, עם בקשה שהרבי יזכור אותו לטובה ביום הדין ויפעל עבורו ישועה. הרבי נענע בראשו, וביקש שהשליח ימתין עד אחרי ראש השנה.

בין כסא לעשור חזר השליח ונכנס שוב לרבי מקרעטשניף לשאול מה עליו לענות לשולחו, אך הרבי ביקש ממנו שוב שישאר עד לאחר יום הכפורים. במוצאי יום הכפורים נכנס השליח שוב לרבי, כאשר הוא מתחנן שהרבי ירחם על היהודי הנמק בבית הסוהר. גם בפעם הזאת השיב הרבי את פניו ירקם, באומרו לו כי עדיין אין בפיו תשובה עבורו, וציווה עליו להמתין עד מוצאי שמחת תורה.

במוצאי שמחת תורה קרא האדמו"ר רבי אליעזר זאב לשליח, ואמר לו: "מצאתי פדיון נפש עבורו! אם הוא ינדב כתר תורה מכסף יזכה להשתחרר ממאסרו". תמה השליח ונשתומם, כשהוא אינו מבין מה הקשר בין כתר תורה לפדיון שבויים והוצאת אדם לחפשי ממאסרו.

הרבי ראה את פליאתו ונענה: "מה הפלא? הרי כך התפללנו בימים הנוראים **יושב סתר, כתרו ישועה**", מי שיושב במאסר, בהחבא ובסתר, ישועתו היא כתר תורה... ואמנם כך הווה, היהודי נדב כתר תורה, ויצא לחפשי ממאסרו, בלי שידע ויבין את פשר שחרורו הפתאומי.

מדוע ביקש גאון ישראל עט בחול המועד

הרבי בספינקא, אולם לאחר המלחמה הוא התקלקל בצוק העיתים, ירד מהדרך, ואף הפך לכופר להכעיס רחמנא ליעלן.

לאחר השואה, בשנת תשי"ד עלה הרבי לארץ, ואותו יהודי שמע על כך וזכר בשנות נעורו ובימי לימודיו בישיבה, והחליט להיכנס לטיש של הרבי. ואכן הוא הגיע לבית מדרשו של הרבי, הוא נכנס בעת הטיש, והתחבא באחת הפינות שהרבי לא ירגיש בו.

לאחר הטיש, כשכולם עברו להגיד לרבי "גיט שבת", היסס היהודי אם כדאי לו לעבור אצל הרבי. אך לבסוף הוא החליט שהוא חייב לעבור אצל הרבי, וממילא הוא לא בטוח שהרבי יכיר אותו בכלל, כי לפני המלחמה הוא הרי הלך עטור בזקן ופאות, וכאן הוא הופיע בהופעה גויית מובהקת...

כשהוא עבר ליד הרבי, הכירו הרבי מיד, הסתכל עליו, ושאל אותו שאלה אחת: "חיים! וואו איז די גארטל?!" [חיים, איפה הגארטל?]

כשמע היהודי את השאלה הזאת, חש את החמימות והאהבה השופעת של הרבי, שלמרות שהכירו הוא לא שאל אותו כלום, רק על הגארטל בלבד... ומיד נהפך לבו בקרבו. הוא שינה את אורחות חייו, חזר לכור מחצבתו, והחל לשלוח את ילדיו לתלמוד תורה. וכך זכה לבנות בית יהודי ולהקים דורות כשרים של תורה ויראת שמים.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ה' אייר, יומא דף ז')

"כשם שנכנס לברית..."

בעת שהכניס כ"ק מרן הרבי בעל השפע חיים מצאנו זצוק"ל את בנו האדמו"ר מצאנו-קלויזנבורג שליט"א בבריתו של אברהם אבינו במעמד עשרות רבנים ואדמו"רים, התכבד מרן בעל הלב שמחה מגור זצוק"ל באמירת הברכות. לידו עמד שם החסיד ר' לייבל ציוויאק ובנו הבחור יצחק מאיר.

באמצע הברית שאל ר' לייבל את בנו: מדוע מאחלים דווקא בברית מילה את הברכה "כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים", ומדוע לא מאחלים זאת בשאר מצוות שאדם עושה? ענה לו בנו הבחור שהוא ראה בספר אור ישירים בשם הרבי הצמח צדיק מוויז'ניץ זצוק"ל, שבמצוות מילה התינוק מקיים את המצוה ללא שום פניות, ועל זה מברכים אותו כשם שנכנס למצוה זו בלי שום פניות, כך יכנס גם לשאר מצוות ללא שום פניות.

כשיצאו מהברית, פנה מרן הלב שמחה אל הבחור ושאל אותו: "בשם מי אמרת את הורט?" כשהבחור ענה לרבי, הגיב מרן הרבי ואמר: "דאס איז א גוט ווארט" [זה וורט יפה מאוד]. והרבי הוסיף ואמר: "ולי נראה הטעם על פי מה שאומרים בשם הרבי מקוצק שפרשת קדושים מתחילה "קדושים תהיו" ומסיימת "דמייהם בם", לרמז לנו, "בלית זאל זיך גיסן, און א קדוש זאל מען זיין" [קדושים תהיו - גם אם זה עלה בדם!]. ועל זה מברכים את הילד, כשם שנכנס לברית - ששפע על כך את דמו, כן יזכה לתורה ולמצוות אחרות שיהיה מוכן לשפוך עליהם את דמו, וכמו שאמרנו חז"ל (ברכות ס"ג ע"ב) אין דברי תורה נקנין אלא במי שממית עצמו עליה.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ז' אייר, יומא דף ח')

תפילותיו של הרה"ק בעל האמרי יוסף מספינקא

בקדושתו של כ"ק מרן בעל האמרי יוסף מספינקא זצוק"ל אין לנו שום מושג כל שהוא. הרבי הקדוש פלא הדורות רבי מרדכי מנדבורנה זצוק"ל היה מרבה בשבחיו של הרה"ק האמרי יוסף מספינקא זצוק"ל, ובין השאר היה אומר: "ווען איך גיי ארויף אין די הימלען ברענגען יודען ישועות, באגעגין איך שוין מאיר יוסף, טלאפעט מיט די גרויסע שטיוולס מיט פילע שאקוועס מיט ישועות פאר יודען..." [כשאני עולה למעלה לשמים לפעול ישועות עבור יהודים, אני פוגש כבר את מאיר יוסף (הלא) הוא האמרי יוסף מספינקא] כשהוא צועד כבר עם המגפיים הגדולות עם שקים מלאות עם ישועות לכלל ישראל].

בשבוע שעבר הזכרנו בפתיחה את דברי הרבי הקדוש הרבי רבי שמחה בונים מפרשיסחה זצוק"ל שהיה אומר, שכל יהודי צריך שיהיה לו רבי בעולם הזה ורבי בעולם הבא. הרבי האמרי יוסף אמר פעם על עצמו שזכה להתפלל שנה וחצי עם הרה"ק הקדוש לוי. שאלו אדם אחד: הרי הרבי נולד אחרי שהקדושת לוי נסתלק מהעולם, ואיך יתכן שהתפללם שנה וחצי עמו? ענה לו הרבי: לא הבנת, אני ראיתי פעם קטע בספר קדושת לוי המדבר מענין תפלה איך צריכים להתפלל, אחרי שראיתי את זה היה לי מזה התעוררות למשך שנה וחצי, בהם התפללתי מדי יום ביומו בהתלהבות והתעוררות עצומה לאור דבריו המעוררים של הקדושת לוי...

ואגב שאנו מדברים על תפלתו של האמרי יוסף, הרה"ק הערוגות הבושם התבטא פעם שכשהאמרי יוסף מתפלל מרגישים 18 מיל סביב העיר ספינקא את קדושתו ויראתו...

נסיים בסגולה מיוחדת מהרבי האמרי יוסף. פעם נכנס אליו יהודי והתאונן שהוא לא זכה לא לבנים ולא לפרנסה רחמנא ליעלן. אמר לו הרבי זצוק"ל: "האם אתה מולח את הדגים לכבוד שבת קודש?". כשהחסיד ענה בשלילה, אמר לו הרבי: "אם כך, תתחיל למלוח את הדגים בכל ערב שבת, כי הגמרא אומרת (קידושין דף מ"א ע"א) "רבא מלח שיבוטא", רב"א בגימטריא "בני חיי ומזוני". אם אתה רוצה לזכות לבני חיי ומזוני, עסוק במליחת הדגים לכבוד שבת, ותיושע בהם!".

(מתוך הפתיחה לשיעור, ה' אייר, יומא דף ו')

איך לקרב יהודי לבורא עולם

בשבוע שעבר דברנו בפתיחה על הזכרת שמו של האדם וכמה זה מקרב ומחבר (מובא בגליון זה במדור מיני מתיקה), נספר סיפור בענין זה על הרבי הקדוש רבי יעקב יוסף מספינקא זצוק"ל, הרבי שהשפעתו היתה עצומה על העיר בני ברק, וגם אני הקטן נכנסתי כמה פעמים לבית מדרשו ברחוב דונולו לשמוע את הרבי כבן המתחטא לפני אביו בספירת העומר, שיצאה מליבו הטהור בהתלהבות ובאש קודש.

מסופר על יהודי מסויים שבצעירותו לפני השואה הוא למד אצל

הפתק הקטן של מרן הגאון רבי איסר זלמן

בדף היומי (יומא דף ט' ע"ב) למדנו: "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו, עבודה זרה, וגלוי עריות, ושפיכות דמים... אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות, עבודה זרה, גלוי עריות, ושפיכות דמים".

הזה (פרשת אחרי קדושים) שבו אנו קוראים בתורה מצות "ואהבת לרעך כמוך", ובימי ספירת העומר שבהם אנו מתאבלים מפני שלא נהגו כבוד זה בזה, הרי לנו עד כמה אנו צריכים להתחזק באהבת חיים ובכבוד חברים.

נספר סיפור נורא שאותו סיפר המגיד הגדול רבי שלום שברון זצוק"ל. באחד מימי חול המועד פנה פעם הגאון הגדול רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל ל' דוד פינקל וביקש ממנו להביא לו עט ונייר. ר' דוד תמה מה כל כך חשוב לכתוב בחול המועד, וניסה לומר לרבי איסר זלמן: "הלא חול המועד היום...", אך רבי איסר זלמן ענה לו מיד: "זה בשבילי פיקוח נפש!". ר' דוד לא יכול להתאפק ושאל את רבי איסר זלמן: "איזה פיקוח נפש יש לרב לכתוב בחול המועד?".

הסביר לו רבי איסר זלמן את העניין ואמר: "מכיון שבחול המועד באים אלי הרבה אנשים, ואני כשאני רואה אנשים אני מיד מכיר בכל אחד את המעלות והחסרונות, ולכן הכנתי לעצמי פתק ובו כתוב הפסוק "עניך לנוכה יביטו ועפעפיך יישירו נגדך", שהכוונה היא שאדם יסתכל על עצמו: ומה איתך? וכי אתה שלם? האם אין לך חסרונות? ואז כשאני מדבר עם אנשים אני פותח את המגירה מפעם לפעם ומתבונן בדברי הפסוק.

מיני מתיקה

בימי ספירת העומר אנו מתאבלים על תלמידי רבי עקיבא שמתו על שלא נהגו כבוד זה בזה. ואם כן תיקון העולם בימי ספירת העומר בפרט וכל השנה בכלל, לנהוג כבוד זה בזה.

לפני 15 שנה שמעתי הרצאה מאת הרב ברוורמן שליט"א, מרבי ארגון 'ערכים', בה הוא אמר משהו שנחקק לי בעצמות. הוא אמר, שכאשר פונים לאדם בשמו הפרטי, זה גורם לו ריגוש זה מקרב אותו אליך. מלמד בחיידר עם 30 ילדים בכיתה בלי עין הרע, שצריך לגרום לכך שכל הילדים יהיו מחוברים אליו ומרוכזים בחומר הנלמד, מה הפתרון? תקרא לילד בשם, זה מרגש אותו ומחבר אותו, וכך אתה מתקשר אליו.

בדף היומי (דף ד ע"ב) למדנו: "דאמר רבי חנינא, לא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורהו". חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, שיש כאן רמז לרעיון הנ"ל, לא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורהו, כלומר אלא אם הוא קורא לו בשם, ואז תראה איזה חיבור נוצר ביניכם.

אינני יכול לשכוח כשהייתי עובר אצל מורי ורבי אביהם של ישראל מרן הרבי הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, להגיד גיט שבת לרבי, היה הרבי עונה לי במתק לשונו: "גיט שבת אברהמ'ל"... מה זה היה עושה לי, כמה רגש קיבלת, וכמה זה מילא אותי מכף רגל ועד ראש...

יש אימרה בשם צדיקים, יום שלא עשית בו חסד אינו יום! ואין הכוונה דווקא לסחוב שקי תפוחי אדמה לזולת... כמה פשוט וקל כשאומרים לחבר 'בוקר טוב' להוסיף את שמו, כמה זה מחבר את הלבבות!

לאחרונה אבד לי הפתק שלי ולכן אני חייב לכתוב לעצמי פתק חדש...

כשסיפר ר' דוד סיפור זה הפטיר ואמר: "ראו מה היה אצל רבי איסר זלמן פיקוח נפש!..."

(מתוך הפתיחה לשיעור, ח' אייר, יומא דף ט')

הכנה לקבלת התורה

מאמר על קבלת התורה במדבר סיני - מאת המגיד מישרים הגאון הצדיק רבי שבת יודלביץ זצוק"ל

בטעם הדבר שהתורה ניתנה במדבר דווקא, כבר דרשו חכמינו ז"ל כמה טעמים, אולם אנו נוסיף טעם נוסף בדבר.

אדם עלול לבוא ולטעון: אם אני מתגורר במקום תורה, אם בעירי יש בית מדרש בו יושבים תלמידי חכמים ומתנצחים בהלכה, אם ישנה 'אורה' של תורה, יש 'מצב' של התעלות, אז אני יכול לעסוק בתורה כראוי ולהתעלות. אולם כאשר אני נמצא לבד, שלא במקום תורה, בלי בית מדרש, בלי אורה תומכת, במצב כזה אינני יכול לעשות כלום, אינני מסוגל...

מה עשה הקב"ה? הוא נתן לנו את התורה דווקא במדבר, ללמדנו שגם אם אתה נמצא במדבר שממה רוחנית, גם אין סביבך שום לחלוות של תורה, גם אם אתה נמצא במקום צחיח מכל דבר שריח של קדושה נודף הימנו - אין זה פוטר אותך מלעשות את שלך, לעלות ולהתעלות, שכן הלא התורה הקדושה עצמה ניתנה במדבר! זוהי אולי כוונת הפסוק "קול ה' יחיל מדבר יחיל ה' מדבר קדש", כי הנה המדבר עמד וטען: בישוב ישנם בתי כנסיות, בתי מדרשות, קול התורה נשמע ברמה, אולם אני, מה היא עלי? מתי אזכה גם אני למעט לחלוות של רוחניות? הלא אני שמם וריק! כך טוען המדבר וכולו כיסופין וגעגועים לשמוע אף הוא את קול ה'. "קול ה' יחיל מדבר" - המדבר מייחל ומצפה לשמוע אף הוא את קול ה'.

ומה עונה לו הקב"ה? "יחיל ה' מדבר קדש" - גם הקב"ה מייחל ומצפה להשפיע שפע קדושה על המדבר, כי כמה שהמדבר מייחל, כמה שהמדבר מחכה ומצפה, כך הקב"ה נותן לו ומשפיע לו את חפצו. אם "קול ה' יחיל מדבר" - אז "יחיל ה' מדבר קדש"! כמה שהמדבר מלא געגועים לקול ה' - כך הקב"ה מייחל אף הוא להשפיע עליו שפע קדושה.

דבר זה הוא לימוד גדול לאדם, שאפילו אם כל עולמו נראה לו כמדבר שממה רוחני, אין זה פוטר אותו מלעשות את שלו! אדרבה, אם הוא מצידו ייחל, אם הוא יתאמץ, והוא יקוה וישתוקק לשמוע את קול ה' בתוך המדבר שבו הוא נמצא, ישפיע עליו הקב"ה שפע של קדושה, שפע של רוחניות!

בדורנו אנחנו נמצאים בבחינה מסוימת במדבר שממה של רוחניות, בחינת "דור המדבר", ירידת הדורות ניכרת על כל פסיעה, ובתוך המדבר הזה, אנחנו רואים בעיניים מצב של "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר השם", והרי זו ממש בחינה של "קול ה' יחיל מדבר", המדבר מצפה ומייחל לשמוע את דברי ה', ואין ספק כי מנגד "יחיל ה' מדבר קדש", הקב"ה מצידו ישפיע שפע של קדושה על המדבר הזה!

מקולמוסם של הקוראים

קטנים, ואם אינו סותמו מיד, הולך ומרחיב ושוב אינו יכול לסתמו.

והנה שמעתי משארי הגאון המופלג כבוד מוה"ר פינחס סג"ל ז"ל, כי דבר זה רמז באותיות של חב"ת מחלוקת. ת. כיצד, מ' יש לה רק פתיחה קטנה מלמטה, כך מתחילה המחלוקת, אחר כך מתרבה ונעשה פתח פתוח כמו ח', אחר כך מתלהב אש המחלוקת עד למעלה, זהו אות ל', מגדל הפורח, אחר כך יורד למטה עד התהום, זהו אות ק', והרי הוא ברוב רקיע ובעומק דאריא, אחר כך נמשך משך זמן גדול והוא מחזיק מעמד, כצורת אות ת', שיש לה שני רגלים והיא יושבת היטב. ואות ו' המפסיק, זה משענת המטה אשר בידו להחזיק המחלוקת.

ונ"ל להוסיף שאותיות שלום רומזים להיפוך מזה. ש' יש לה מעט פירוד למעלה, שבתחילת השלום עדיין יש קצת פירוד, ל' אין לה פירוד כלל, ו' הוא ישר לגמרי, ואח"כ ס', רומז שכולם באחדות אחד, כפי המבואר בבני יששכר, שעגול רומז שהכל שווין יחד.

תודה רבה, דוד כץ

לכבוד המגיד שיעור החשוב פה מפיך מרגליות מזכה הרבים הרב הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

בימים אלה אשר אנו מתאבלים על תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה, ועלינו להשתדל להרבות באהבת חברים ובכבוד חברים, רציתי לכתוב דבר חידוש בענין זה.

ידוע כי המחלוקת היא בבחינת אש הוא עד אבדון תאכל, וכמו שאמרו בסנהדרין (ז' ע"א): "אמר רב הונא, האי תיגרא דמ'א לצנורא דביקא דמ'א". ופירש רש"י: כשהנהר גדל פעמים שהוא יוצא לשדות שעל אגפיו כעין ניגרים וצניורות

הרבי הקדוש בעל האמרי יוסף מספינקא זצוק"ל היה אומר על הפסוק "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו' אין עוד", שהפירוש הוא, "וידעת היום" - מה אתה צריך לדעת, "כי ה' הוא האלקים וכו'", אבל חוץ מזה "אין עוד" - מער דארפסטו נישט וויסן [-יותר מזה אין אתה צריך לדעת כלום].

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661